

Επιστροφή στη γνήσια λογοτεχνία

Ο ιαπωνικής καταγωγής Βρετανός συγγραφέας Καζούο Ισιγκούρο τιμήθηκε με το Νομπέλ

Του ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Μια ασφαλής, ευπρόσδεκτη (και εν πολλοίς ανακουφιστική) επιλογή ήταν η φετινή απόφαση της Σουηδικής Ακαδημίας να δώσει το Νομπέλ λογοτεχνίας 2017 στον Καζούο Ισιγκούρο. Ο 63χρονος Βρετανός συγγραφέας, γεννημένος στην Ιαπωνία αλλά αφομοιωμένος σταδιακά στη βρετανική κουλτούρα από πέντε ετών, όταν η οικογένειά του μετόικισε στην Αγγλία, είναι δημιουργός δημοφιλών μυθιστορημάτων (κυρίως), μεταφρασμένων σε πολλές γλώσσες. Εκτοξεύθηκε στη λογοτεχνική σκηνή με τα «Απομεινάρια μιας μέρας» (1989), αλλά ήδη με το πρώτο του βιβλίο («A Pale View of Hills») και κυρίως με το δεύτερο («Ένας καλλιτέχνης του ρευστού κόσμου», 1986) είχε προκαλέσει αίσθηση διεθνώς.

Η Σουηδική Ακαδημία αναφέρεται σε «μυθιστορήματα συγκινησιακής δύναμης».

Το πιο πρόσφατο βιβλίο του («Ο θαμμένος γίγαντας») είναι διαφορετικό σε ύφος (αλλά με σταθερό άξονα τη μνήμη) και διαβάζεται σαν βρετανικός θρόλος. Η γραμματέας της Σουηδικής Ακαδημίας Σάρα Ντάνιους, που επικοινοώνησε με τον Ισιγκούρο μια ώρα μετά την αναγγελία της βράβευσής του, περιέγραψε τη γραφή του ως μείγμα Τζέιν Οστεν και Φραντς Κάφκα. «Πρέπει όμως να προσθέσετε και λίγο Μαρσέλ Προυστ, μετά να ανακατέψετε, αλλά όχι πολύ, για να έχετε τον Καζούο Ισιγκούρο». Αυτή η χαριτωμένη περιγραφή έχει κάποια βάση αν σταθεί κανείς στην ικανότητα του Ισιγκούρο να συνθέτει ζετλιγόντας (οριζόντιες αναπτύξεις) και να διεισδύει εμβαθύνοντας (κάθετες τομές). Η επίσημη ανακοίνωση της Σουηδικής

Ο Βρετανός συγγραφέας Καζούο Ισιγκούρο είναι 63 ετών και απέκτησε διεθνές κοινό με την πρώτη του ήδη εμφάνιση στη λογοτεχνία.

Ακαδημίας αναφέρεται σε «μυθιστορήματα μεγάλης συγκινησιακής δύναμης» που «αποκαλύπτουν την άβυσσο κάτω από την ψευδαισθητική σύνδεσή μας με τον κόσμο».

Ο Καζούο Ισιγκούρο είναι αφηγητής με ιδιαίτερη ικανότητα ακτινογραφίας μικρόκοσμων, τους οποίους με μεγάλη άνεση τους αντιμετωπίζει ως ουσιαστικά μεγάλων συνθέσεων (είτε υπαινικτικά είτε ρεαλιστικά). Τα μυθιστορήματά του «Τότε που ήμασταν ορφανοί» (2000), από τα λιγότερο επιτυχημένα του, σύμφωνα και με τον ίδιο, και το δυστοπικό «Μη μ' αφήσεις ποτέ» (2005) εκπροσωπούν αντίρροπες τάσεις επεξεργασίας και ύφους, αλλά εντέλει όλα τα βιβλία του Καζούο Ισιγκούρο τείνουν να περιστρέφονται γύρω από την αδυναμία κατανόη-

σης (ίσως και αποδοχής) του υπαρκτού κόσμου.

Με πολλά λογοτεχνικά βραβεία και τιμές κράτους στην καριέρα του, ο Ισιγκούρο ανήκει σε εκείνη τη γενιά των λογοτεχνών που γύρω στο 1990 έφεραν νέο υλικό στη λογοτεχνία κυρίως μέσα από ένα νέο βλέμμα. Ο Ισιγκούρο, με τις ιαπωνικές καταβολές του, αναδείχθηκε μέσα από το κύμα όχι μόνον της νέας παγκοσμιοποίησης αλλά και της διασύνδεσης των γνωστικών αντικειμένων μέσω συγκριτικών προσεγγίσεων που προέβλεπαν τις διατομές και τις ρήξεις. Ήταν ο κόσμος που γεννήθηκε στη δεκαετία του 1980 και που επικράτησε την επόμενη δεκαετία. Ωστόσο, επέτυχε να μείνει ένας συγγραφέας της υψηλής λογοτεχνίας που κράτησε πάντα θερμή τη σχέση του με

το ευρύ, παγκόσμιο κοινό. Σε αυτό συνετέλεσε αποφασιστικά και το ενδιαφέρον του σκηνοθέτη Τζέιμς Αϊβόρι, ο οποίος το 1993 μετέφερε στον κινηματογράφο «Τ' απομεινάρια μιας μέρας» (με τις ερμηνείες της Έμα Τόμσον και του Αντονι Χόπκινς).

Ο Ισιγκούρο δέχθηκε τη βράβευσή του με συγκίνηση και ευγνωμοσύνη. Ο φίλος του Σάλμαν Ρουσοντί, που είναι σε αναμονή ο ίδιος για το Νομπέλ, υποδέχθηκε το νέο με ενθουσιασμό: «Και επιπλέον παίζει κιθάρα και τραγουδάει», είπε. «Κάνε στην άκρη, Μπομπ Ντίλαν!». Τουλάχιστον φέτος δεν θα διαβάσουμε απίστευτες ερμηνείες της επιλογής της Σουηδικής Ακαδημίας ούτε θα περιμένουμε αν ο τιμώμενος θα δεχθεί τη βράβευσή του. Πάθουμε σε χαρτογραφημένα ύδατα.

Στα ελληνικά

Από το 1990 έως σήμερα, τα ακόλουθα βιβλία του Καζούο Ισιγκούρο έχουν εκδοθεί στα ελληνικά:

- «Ο θαμμένος γίγαντας» (εκδ. Ψυχογιός)
- «Μη μ' αφήσεις ποτέ» (εκδ. Καστανιώτη)
- «Νυκτερινά» (εκδ. Καστανιώτη)
- «Τότε που ήμασταν ορφανοί» (εκδ. Καστανιώτη)
- «Ο απαρηγόρητος» (εκδ. Καστανιώτη)
- «Τ' απομεινάρια μιας μέρας» (εκδ. Ψυχογιός, επανεκδόθηκε χθες)
- «Ένας καλλιτέχνης του ρευστού κόσμου» (εκδ. Εστία)